

ЗМІНИ У ЗАКОНОДАВСТВІ ДЛЯ БІЗНЕСУ-2026



Тетяна Нижник

видавець Експертус Головбух

ПРО ЩО ГОВОРИТИМЕМО НА ВЕБІНАРІ:

- Мінзарплата, ліміти на лікарняні, ЄСВ та податки
- Добові у відрядженнях Україною та за кордон
- Щоквартальне звітування для ФОПів
- Нова декларація з орендної плати за землі сільгосппризначення
- Адміністрування ПДВ – постачання оборонних товарів, пільги для БпЛА та електрокарів
- Строк запровадження електронної акцизної марки та запуск системи «Е-Акциз»
- Нові критерії пов'язаності осіб для ТЦУ
- Новий додаток БД до декларації з податку на прибуток
- Ключові зміни у клубі білого бізнесу



➤ Мінзарплата, ліміти на лікарняні, ЄСВ та податки у 2026 році

Мінімальна оплата праці

8647 грн —
мінімальна зарплата
упродовж січня —
грудня 2026 року

Нижче цієї суми не можна нараховувати зарплату працівникові за повністю виконану місячну норму праці

Нормативно-правові акти з оплати праці не вимагають встановлювати посадові оклади не нижчі за мінімальну зарплату!

Мінімальна оплата праці

Якщо посадові оклади у штатному розписі вищі, підвищувати їх не обов'язково.
Можна залишити на 2026 рік той штатний розпис, що переглядали востаннє

Доведеться перевіряти, чи потрібно щомісяця доплачувати працівникам до рівня мінімальної зарплати!

Мінімальний посадовий оклад (тарифна ставка) у 2026 році має бути не меншим за прожитковий мінімум для працездатних осіб на 01.01.2026 —
3328 грн

Бронювання працівників

21 617,50 грн —
мінімальна
щомісячна
зарплата
заброньованих
працівників

- ✓ Коли формуєте пакет документів для отримання критичного статусу в лютому 2026-го та пізніше, додавайте довідку про середню зарплату на підприємстві із показником, що має перевищувати **21 617,50 грн**
- ✓ Заброньованим працівникам нараховуйте за січень-грудень 2026 року щомісячну зарплату не менше за **21 617,50 грн**

Середня зарплата для продавців тютюну, алкоголю та пального

17 294 грн —
щомісячна
мінзарплата
продавця
тютюну,
алкоголю та
пального

- ✓ **Середня щомісячна зарплата** суб'єкта господарювання, який має ліцензію на роздрібну торгівлю алкогольними напоями, сидром та перрі, тютюновими виробами, рідинами для е-сигаретах, палимим — 2 мінзарплати. У 2026 році — **17 294 грн**
- ✓ Якщо в такого суб'єкта господарювання всі місця роздрібної торгівлі розташовані за межами населених пунктів — адмінцентрів областей і м. Києва та м. Севастополя на відстані від 50 км і мають торговельні зали площею до 500 кв. м, середня щомісячна зарплата працівників — 1,5 мінзарплати. У 2026 році — **12 970,50 грн**

Середня зарплата для продавців тютюну, алкоголю та пального

- ✓ ФОПи, які **не мають найманих працівників**, аби зберегти ліцензію на роздрібну торгівлю зазначеними підакцизними товарами, мають дотримуватися згаданих показників у 2026 році, але стосовно **розміру загального місячного оподаткованого доходу**
- ✓ Якщо вимогу до зарплати/доходу порушите три місяці поспіль, **дію ліцензії припинять**

Порушення вимог до зарплати або доходу протягом 3 місяців поспіль – припинення дії ліцензії

Оплата праці працівників з інвалідністю

Із 01.01.2026 нараховуйте щомісячну зарплату працевлаштованій особі з інвалідністю **вище 8647 грн**

Якщо не дотримаєте цієї вимоги, **не враховуйте працівника до виконання нормативу** робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю

Роботодавці, в яких за квартал середньооблікова кількість штатних працівників облікового складу становить вісім і більше працівників, і **які в цьому кварталі не виконали нормативу**, сплатять внесок на підтримку працевлаштування осіб з інвалідністю

Вперше визначати, чи виконали норматив та чи звітувати про суму внеску, слід за I квартал 2026 до 10.05.2026

Індексація зарплати

Січень 2026 –
базовий місяць
для всіх
працівників. У
січні індексацію
не проводьте

- ✓ Із січня 2026-го індексацію обнулили. У 2026 році індексація може виникнути **не раніше ніж у квітні**. Умова — якщо індексу споживчих цін за лютий перевищить поріг у 103%
- ✓ Індексацію, яка склалася в грудні 2025-го, не нараховуйте у січні 2026-го. Жодні **фіксовані індексації не перейдуть** із 2025-го у 2026 рік

Мінімальний та максимальний розміри лікарняних і декретних

Максимальні лікарняні і декретні на місяць – не більше максимальної бази нарахування ЄСВ. У 2026 році – 20 мінзарплат **172 940 грн**

Декретні в розрахунку на місяць не можуть бути меншими за мінімальну зарплату на час настання страхового випадку:

- ✓ **8647 грн** – для декретного, який розпочався у січні 2026-го та пізніше
- ✓ **8000 грн** – для е-лікарняного, який відкрили у грудні 2025 року, а декретні призначаєте в січні. Не перераховуйте суму декретних через зростання мініимальної зарплати із січня 2026-го

Мінімальний та максимальний розміри лікарняних і декретних

Додаткові обмеження для застрахованих осіб, страховий стаж яких за останніх 12 місяців перед страховим випадком **менший за шість місяців**:

- ✓ **лікарняні** не мають перевищувати розміру, обчисленого з мінімальної зарплати на час настання страхового випадку – **284,07 грн за один день**
- ✓ **декретні** — розміру допомоги, обчисленого з двократного розміру мінімальної зарплати на час настання страхового випадку – **568,13 грн за один день**

Мінімальний страховий внесок і максимальна база нарахування ЄСВ

Якщо місячна зарплата, на яку нараховують ЄСВ, не перевищує мінзарплати, то дотягуйте суму ЄСВ до **мінімального страхового внеску – 1902,34 грн**

**Застосовуйте це
правило щодо
основних працівників
та внутрішніх
сумісників**

**Максимальна
база нарахування
ЄСВ – 20
мінзарплат
172 940 грн**

- ✓ ЄСВ, нарахований за місяць, не може перевищувати **добутку максимальної бази нарахування і ставки ЄСВ**
- ✓ Якщо місячна зарплата працівника у січні 2026-го, 200 000 грн, ЄСВ нараховуйте на 172 940 грн

Податкова соціальна пільга

ПСП застосовуйте до місячної зарплати, якщо її розмір не перевищує граничного розміру доходу для ПСП — **4660 грн**

- ✓ Базова ПСП – 50% прожиткового мінімуму для працездатної особи (в розрахунку на місяць), встановленого на 1 січня
- ✓ Право на ПСП має кожен працівник (здебільшого ті, які працюють на умовах неповного робочого часу). Її розмір у 2026 році — **1664 грн**
- ✓ Для працівників із дітьми граничний розмір доходу визначаєте як **добуток** граничного доходу для ПСП і кількості дітей (**4660 грн × кількість дітей віком до 18 років**)
- ✓ Розмір ПСП для працівника, який утримує двох і більше дітей віком до 18 років: **1664 грн × кількість дітей віком до 18 років**

Неоподатковувані розміри доходів фізосіб

Із **01.01.2026** не оподатковуйте:

- ✓ добові витрати на відрядження Україною — в межах **864,70 грн**
- ✓ негрошові подарунки в розрахунку на місяць — **2161,75 грн**
- ✓ нецільову благодійну допомогу впродовж року — **4660 грн**
- ✓ допомогу на поховання — **9320 грн**
- ✓ плату на користь вітчизняних вищих та професійно-технічних навчальних закладів за здобуття освіти, підготовку чи перепідготовку працівника — **25 941 грн**

Ставка військового збору для декларування доходів за 2025 рік

З доходів, які включатимете до річної податкової декларації про майновий стан і доходи за 2025 рік, **військовий збір утримуєте за ставкою 5%**. Це стосується:

- ✓ фізосіб, які декларують доходи
- ✓ ФОПів на загальній системі
- ✓ фізосіб, які провадять незалежну професійну діяльність

Річну податкову декларацію про майновий стан і доходи
подайте до 01.05.2026



➤ Розміри податків, ЄСВ та щоквартальне звітування для ФОПів

Розміри податків та ЄСВ для ФОПів на єдиному податку

Група єдиного податку	Річний ліміт доходу, грн	Розмір (ставка) єдиного податку, грн/%	Військовий збір, грн/%	Мінімальний ЄСВ за себе, грн
Перша	1 444 049	332,80 грн/місяць	864,70 грн/місяць	5707,02 за квартал або 1902,34 за місяць
Друга	7 211 598	1729,40 грн/місяць		
Третя	10 091 049	5% або 3% (+ ПДВ) доходу	1% доходу	

Щоквартальне звітування для ФОПів

За 2025 рік податкові агенти звітували з ПДФО, ЄСВ та військового збору щомісяця в Об'єднаній звітності

Зі звітних кварталів 2026 року ФОПи та особи, які провадять незалежну професійну діяльність* подають Об'єднану звітність щоквартально – протягом 40 календарних днів після останнього календарного дня звітного (податкового) кварталу. Чекаємо на зміни до форми звітності

*Адвокати, приватні нотаріуси, архітектори, судові експерти. Виключення – державні нотаріуси. Вони й надалі подаватимуть Об'єднану звітність щомісяця



➤ Добові у відрядженнях
Україною та за кордон

Розміри добових у 2026 році

Добові – це витрати на харчування і фінансування особистих потреб працівника у відрядженні. Їх платять найманим працівникам, а видавати кошти можуть юридичні особи та ФОПи

- ✓ **УКРАЇНА.** Розмір добових – не більше ніж 0,1 розміру мінімальної зарплати, визначеної станом на перше січня податкового року (пп. 170.9.1 Податкового кодексу). Добові-2025 – 800 грн. **Добові-2026 – 864,7 грн** за кожен день відрядження. Якщо встановлювали добові у власному Положенні про відрядження, то перегляньте цей документ
- ✓ **ЗА КОРДОН.** Не більше ніж **80 євро** за офіційним курсом НБУ за кожен день відрядження

Чим підтвердити добові

Суму добових **для відряджень Україною або до країн із безвізовим режимом** визначаєте згідно з наказом про відрядження та відповідними первинними документами

Для виплати добових **для країн з візовим режимом** знадобиться наказ про відрядження та один документальний доказ, перебування особи у відрядженні:

- ✓ позначки прикордонних служб про перетин кордону
- ✓ проїзні документи
- ✓ рахунки на проживання
- ✓ будь-які інші документи, які підтверджують, що особа фактично перебувала у відрядженні



➤ Нова декларація з
орендної плати за землі
сільгосппризначення

Хто звітує за новою декларацією на землю

З 01.01.2026 діє нова звітність для земельних ділянок сільгосппризначення:

Податкова декларація з орендної плати за земельні ділянки с/г призначення державної власності, передані в оренду відповідно до статті 120-1 глави 19 розділу IV ЗКУ (наказ Мінфіну від 14.03.2025 № 154)

Хто звітуватиме:

Суб'єкти господарювання – **АТ і ТОВ**, які:

- утворені шляхом перетворення державних підприємств
- 100% акцій/часток у статутному капіталі яких належать державі
- користуються ділянками державної власності сільгосппризначення, які одержали в оренду на умовах статті 120-1 ЗКУ (раніше їх використовували на праві постійного користування держпідприємства, правонаступниками яких вони є)

Ключові параметри договору оренди

Умови користування землею за статтею 120-1 ЗКУ:

- ✓ **Тривалий строк:** оренда земельних ділянок можлива на термін до 50 років
- ✓ **Мінімальна ставка:** розмір орендної плати не може бути меншим за 12% від нормативної грошової оцінки (НГО) ділянки
- ✓ **Якщо НГО не проведена:** нарахування здійснюють у розмірі 12% від НГО одиниці площі ріллі по відповідній області або АР Крим

Коли і куди подавати

- ✓ Базовий період: календарний рік. Подайте декларацію не пізніше 20 лютого 2026 року (п. 286.2 Податкового кодексу). Можна обрати щомісячний спосіб звітування – протягом 20 к. дн. наступного за звітним місяця
- ✓ **Куди подавати:** до органу ДПС за місцем розташування земельної ділянки. Якщо ділянки знаходяться в різних громадах, що підпорядковуються одному органу ДПС, подавайте окрему декларацію за кожним кодом КАТОТТГ територіальної громади (рядок 7 декларації)

Особливості сплати

Використовуйте спеціальний код Класифікації доходів бюджету: 18011200 «Орендна плата за земельні ділянки сільськогосподарського призначення державної власності, передані в оренду відповідно до статті 120-1 Земельного кодексу України»

- ✓ **Розподіл коштів:** 90% суми йде до загального фонду Державного бюджету
- ✓ **Відмінність:** звичайну оренду комунальної/державної землі сплачують до місцевого бюджету за кодом 18010600
- ✓ **Наслідки:** помилка в коді призведе до недоїмки
- ✓ **Граничний строк сплати:** щомісячно, протягом 30 к. дн., що настають за останнім днем звітного місяця



➤ Адміністрування ПДВ –
постачання оборонних
товарів, пільги для БпЛА та
електрокарів

Зміни у нарахуванні компенсуючих зобов'язань за оборонними поставками

Скасовано прив'язку до держконтрактів: раніше при здійсненні пільгових операцій імпорту та постачання оборонних товарів за пунктами 4 та 5 підрозд. 2 розд. XX ПК обов'язковою умовою для звільнення від компенсуючих зобов'язань була наявність державного контракту з оборонних закупівель (Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей оподаткування банків податком на прибуток підприємств у 2026 році та перенесення строків введення в дію Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах» від 03.12.2025 № 4698-IX). **Зміни діють з 26.12.2025**

Результат для бізнесу: тепер «вхідний» ПДВ не потрібно компенсувати ні за п. 198.5, ні за ст. 199 ПК для всіх операцій, що звільнені від оподаткування згідно з підпунктами 4 та 5 пункту 32 підрозділу 2 розділу XX ПК. Весь ПДВ, сплачений при придбанні сировини, комплектуючих або послуг для виробництва/постачання зазначеної продукції, залишається у складі податкового кредиту

Розширення ПДВ-пільг

- ✓ Звільнення на ввезення та постачання за п. 5 п. 32 підрозд. 2 розд. XX ПК поширили на **симулятори бойових дій**, що класифікують за кодом 9023 00 80 00 УКТ ЗЕД
- ✓ Звільненням від ввізного ПДВ за п. 95 підрозд. 2 розд. XX ПК можуть скористатися суб'єкти господарювання, що здійснюють не лише виробництво та ремонт, а й **модернізацію** безпілотних систем, машин механізованого розмінування, засобів протидії технічним розвідкам, інших оборонних товарів (Закон України «Про внесення змін до підрозділу 2 розділу XX "Перехідні положення" Податкового кодексу України щодо оподаткування податком на додану вартість операцій із ввезення на митну територію України товарів для потреб безпеки і оборони» від 04.12.2025 № 4709-IX. Діє з 26.12.2025)

Об'єкт пільги*: операції ввезення складових, що визначені у пункті 9-27 розділу XXI Митного кодексу, для безпілотних систем

*Аналогічне **звільнення від мита** запроваджено Законом України «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо вдосконалення процедури справляння митних платежів та виконання окремих митних формальностей щодо товарів, які ввозяться на митну територію України для потреб безпеки і оборони» від 04.12.2025 № 4710-IX

Розширення пільг для безпілотних систем

За нецільового використання товарів, що ввезли з пільгою за пунктом 95 підрозділу 2 розділу XX ПК, потрібно сплатити ПДВ та ввізне мито, що мали сплатити при їх ввезенні, та пеню

Закон № 4709 розширив перелік підстав, коли використання **товарів не вважається нецільовим використанням**:

- ✓ **Модернізація та ремонт**: використання складових для раніше поставлених БпЛА та засобів протидії технічним розвідкам
- ✓ **Технологічні чинники**: брак, знищення або втрата товарів безпосередньо під час виробництва чи випробувань (за умови документального підтвердження)
- ✓ **Надзвичайні події**: втрати внаслідок аварій або форс-мажору (за умови документального підтвердження за ч. 3 п. 192 МК)

Скасування ПДВ-пільги на електромобілі

Зміни з 1 січня 2026 року

- ✓ **Припинення дії пільги:** скасовано звільнення від ПДВ для операцій із ввезення та постачання транспортних засобів, оснащених виключно електродвигунами (п. 64 підрозд. 2 розд. XX ПК)
- ✓ **Ставка 20% ПДВ:** з 01.01.2026 як імпорт, так і постачання електромобілів оподатковують на загальних підставах. Базу оподаткування визначають за п. 188.1 ПК
- ✓ **Залишки товарів:** якщо електромобілі були імпортовані з пільгою у 2025 році, але продають у 2026 році — операцію постачання оподатковують за ставкою 20%

Перехідні операції та правило «першої події»

При постачанні електромобілів у 2026 році керуйтеся **правилом першої події** з пункту 187.1 ПК. Це дата надходження оплати від покупця на рахунок або відвантаження товару зі складу

Якщо перша подія припадає на дату, коли пільга вже не діє, операцію оподатковуйте за ставкою 20%

Пільговий сценарій: якщо передплата отримана у 2025 році, а відвантаження відбудеться у 2026 році — операція вважається пільговою. Друга подія (передача авто у 2026 році) не призводить до виникнення ПДВ-наслідків

Передоплата у 2025, а імпорт у 2026

Алгоритм дій для імпортера

Якщо гроші від клієнта отримані до кінця 2025 року, а ввезення авто відбувається вже у 2026 році:

- 1) на митниці сплатить «ввізний» ПДВ за ставкою 20%
- 2) суму ПДВ зі сплаченої митної декларації включить до податкового кредиту
- 3) оскільки фактичне постачання покупцю є пільговим (за першою подією 2025 року), виникає обов'язок нарахувати компенсуючі зобов'язання за пп. "б" п. 198.5 ПК
- 4) складить зведену податкову накладну не пізніше останнього дня місяця ввезення та зареєструє її протягом 20 днів наступного місяця



➤ Строк запровадження
електронної акцизної марки
та запуск системи «Е-акциз»

Запуск Е-акцизу відтермінували на 01.11.2026

26 грудня 2025 року Кабмін ухвалив постанову, яка відтерміновує запровадження електронної системи обігу алкогольних напоїв та тютюнових виробів

- ① **Нова дата старту:** обов'язкове використання електронної системи та електронних акцизних марок перенесли з 01.01.2026 на 01.11.2026
- ② **Тестовий режим:** до 11.10.2026 включно триває період тестування програмного забезпечення системи
- ③ **Паперові марки:** з 01.01.2026 до моменту повноцінного запуску Е-акцизу продовжуйте замовляти та використовувати паперові акцизні марки
- ④ **Повернення старих марок:** до 01.05.2027 можете повернути паперові марки продавцю



➤ Нові критерії пов'язаності осіб для ТЦУ

Розширено критерії пов'язаності юросіб для цілей ТЦУ

01.01.2025 додали новий економічний критерій для визнання пов'язаності з нерезидентом (пп. 14.1.159 ПК). На нього слід зважати під час аналізу операції здійснених, починаючи з 01.01.2025

Операції з реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)

Нерезидента вважатимуть пов'язаною особою, якщо виконуються **2 умови одночасно:**

- ① річний обсяг поставок окремому нерезиденту становить 75% і більше в річному обсязі поставок усім нерезидентам
- ② доходи від реалізації продукції такому окремому нерезиденту становлять 50% і більше загального обсягу доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг в рядку «Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)» Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (ф. № 2)

Розширено критерії пов'язаності юросіб для цілей ТЦУ

✓ Операції придбання товару у нерезидента

Нерезидента вважатимуть пов'язаною особою, якщо виконуються **2 умови одночасно:**

- ① річний обсяг придбань в окремого нерезидента становить 75% і більше в річному обсязі придбань в усіх нерезидентів;
- ② витрати на придбання продукції в такого окремого нерезидента становлять 50% і більше загальної вартості продукції (товарів, робіт, послуг), яку придбав платник податку протягом року



➤ Новий додаток БД до
декларації з податку на
прибуток

Кому потрібно подавати додаток БД

Додаток БД призначений для розрахунку граничних сум та податкових різниць, якщо платник здійснював безоплатні передачі на користь **неприбуткових організацій**. Подавати його вперше потрібно **разом із декларацією з прибутку за 2025 рік**

Додаток БД мають подавати:

- ✓ платники, які застосовують усі коригувальні різниці з р. III ПК (як ті, що роблять це добровільно, так і ті, що зобов'язані це робити)
- ✓ резиденти Дія Сіті – платники податку на особливих умовах

Якщо платник відмовився від застосування коригувальних різниць, додаток БД йому подавати не потрібно

Новий додаток БД до декларації з податку на прибуток

Платники на загальних умовах додаток БД заповнюють у випадку здійснення «благодійних» та «пільгових» коригувань, передбачених нормами ПК

А саме, у разі здійснення безоплатних передач:

- ✓ на користь неприбуткових організацій (пп. 140.5.9 ПК, 72 підрозд. 4 р. ХХ ПК та п. 69.6 підрозд. 10 р. ХХ ПК)
- ✓ на користь неприбуткових організацій, які є суб'єктами сфери фізкультури та спорту (пп. 140.5.14 ПК)

Резиденти Дія Сіті – платники на особливих умовах заповнюють додаток БД у випадку, якщо в них виникають операції відповідно до пп. 135.2.1.8, 135.2.1.8-1 та 141.9-1.2.6 ПК



➤ Ключові зміни в Клубі білого бізнесу

Ключові зміни у Клубі білого бізнесу

З 01.01.2026 діють оновлені правила членства. Їх застосовують до формування переліку членів Клубу за підсумками IV кварталу 2025 року

- ① Пом'якшили вимоги до штрафів за порушення подання звітності — допускається наявність штрафів, але їх сума за останні 3 місяці не має перевищувати мінімальну заробітну плату (на 1 січня звітного року) — за умови сплати штрафів (пп. «г» п.п. 69.41.1 підрозд. 10 розд. XX ПК)
- ② Бенефіціари — тільки достовірні дані
У ЄДР має бути актуальна інформація без відміток про недостовірність або відсутність інформації (пп. «ї» п.п. 69.41.1 підрозд. 10 розд. XX ПК)

Ключові зміни у Клубі білого бізнесу

③ Галузь і зарплата — уточнено

- галузь визначають за основним КВЕД (на рівні класу)
- для унікальних галузей — мінімальна середня зарплата встановлюється як двократний розмір мінзарплати на початок року (пп. 69.41.2 підрозд. 10 розд. XX ПК)

④ Податок на прибуток: нова умова

Потрібно не лише сплачувати податок не нижче середнього по галузі, а й мати позитивний об'єкт оподаткування за останній квартал (пп. «а» пп. 69.41.2.1 підрозд. 10 розд. XX ПК)

Про лектора:

Тетяна Нижник,
видавець Експертус Головбух та
Експертус Держзакупівлі

E-mail: **tnizhnik@expertus.media**

*Відкрита до Ваших приємних слів,
конструктивної критики та
пропозицій 💖*





Дізнавайтесь першими
ПРО ГОЛОВНЕ
Долучайтесь до нас у
соцмережах

Натисніть, щоб перейти

